
Kyrkomötet Ekonomiutskottets betänkande 2023:2

Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2022

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas kyrkostyrelsens skrivelse 2023:2 Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2022. Kyrkostyrelsen föreslår att kyrkomötet beslutar att fastställa årsredovisningen för Svenska kyrkans nationella nivå 2022. Revisorerna tillstyrker att kyrkomötet fastställer resultaträkningen och balansräkningen och att kyrkomötet beviljar kyrkostyrelsen ansvarsfrihet för räkenskapsåret. Ekonomiutskottet föreslår att kyrkomötet fastställer årsredovisningen, resultaträkning och balansräkning samt beviljar kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2022.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. fastställa årsredovisning samt resultaträkning och balansräkning för Svenska kyrkans nationella nivå 2022,
2. bevilja kyrkostyrelsen ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2022.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2023:2 Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2022

Kyrkomötet beslutar att

1. fastställa årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2022.
2. bevilja kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2022.

Yttrande från andra utskott

Ekonomiutskottet har erbjudit samtliga utskott att yttra sig över skrivelsen och förklarat sig särskilt intresserade av de delar som behandlar respektive utskotts sakområde. Följande yttrande har inkommit.

Från samhälls- och kulturutskottet, SK 2023:2y, bilaga 1.

Bakgrund

Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2022

Kyrkostyrelsens skrivelse består av *Årsredovisning 2022 för Svenska kyrkans nationella nivå*. Skrivelsen har fortsatt att utvecklas i enlighet med kyrkomötets synpunkter och önskemål och består numera av ett enda dokument, bilagan Årsredovisning, där den

formella finansiella rapporten ingår. Hållbarhetsredovisningen är integrerad i årsredovisningen, dels i förvaltningsberättelsen, dels som noter till förvaltningsberättelsen.

Årsredovisningen inleds med avsnitt där ärkebiskop och generalsekreterare kortfattat redogör för de viktigaste händelserna under det gångna året utifrån respektive ansvarsområde.

I avsnitt 1 *Inledning* redogörs för den nationella nivåns uppdrag, kyrkostyrelsens uppdrag och kyrkokansliets organisation, de omvärldsfaktorer som kyrkostyrelsen har som utgångspunkt att ta särskild hänsyn till samt en kort sammanfattning kring den nationella nivåns bidrag till ett hållbart samhälle.

Avsnitt 2 *Verksamhetsuppföljning* innehåller en verksamhetsuppföljning utifrån några av de händelser som påverkat verksamheten under året samt en uppföljning utifrån de av kyrkomötet fastställda målbilderna. Här nämns bland annat Rysslands anfallskrig mot Ukraina som både påverkat säkerhetsläget i Sverige och det humanitära biståndet genom Act Svenska kyrkan, men även pandemieffekter som lett till nya arbetsformer och digitala arenor. Ökad samverkan inom Svenska kyrkan lyfts också utifrån hållbarhetsperspektivets många aspekter där stiftens utvecklade samverkansformer och nationell nivå stöttar i detta arbete.

I avsnitt 3 *Ekonomi* ges en sammanfattning på övergripande nivå över den ekonomiska ställningen och det ekonomiska utfallet jämfört med fastställd kostnadsram. Här framgår att årets resultat uppgick till -1 392 miljoner kronor vilket var 1 560 miljoner lägre än budget. Detta beror i huvudsak på att kapitalförvaltningens tillgångar redovisas till verkligt värde vilket påverkar resultatet från kapitalförvaltningen som kom att uppgå till -1 263 miljoner kronor mot ett budgeterat överskott om 447 miljoner kronor. De totala kostnaderna är dock 186 miljoner lägre än den av kyrkomötet fastställda kostnadsramen vilket förklaras av lägre externa kostnader inom projekten för samverkan och digitalisering, lägre lämnade bidrag till den internationella verksamheten och lägre utbetalning av kyrkoantikvarisk ersättning.

Verksamhetens resultat uppgick till 41 miljoner kronor mot budgeterat -225 miljoner kronor vilket främst beror på högre insamlade medel, högre utdelning från prästlönetillgångarna och lägre kostnader för utbyggnad av kyrknätet samt utvecklingssamarbete och bistånd.

I avsnittet redovisas även utfall per uppdrag och sammanfattningar kring resultatet för kyrkostyrelsens internationella råd samt kyrkostyrelsens råd för Svenska kyrkan i utlandet.

Avsnitt 4 och framåt (sidorna 32–77) innehåller den formella årsredovisningen. Denna inleds med *Förvaltningsberättelse* som lämnar information om styrning och ledning, legal struktur med mera. Här redovisas även ett urval väsentliga händelser under året, totala intäkter och kostnader, en beskrivning av det finansiella kapitalet och dess utveckling, hållbarhetsupplysningar samt uppgifter om förväntad framtida utveckling samt risker och osäkerhetsfaktorer för nationell nivå och slutligen utfall för den nationella nivåns eget kapital i relation till av kyrkomötet fastställt mål på storleken på det egna kapitalet.

Det urval av väsentliga händelser som lyfts fram är ökningen av insamlade medel, kyrkostyrelsens pandemistöd till Svenska kyrkan i utlandet, den internationella verksamheten samt till Svenska teologiska institutet i Jerusalem, ökade bidrag från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) samt Europeiska socialfonden (ESF) samt mottagandet av ny ärkebiskop, biskop Martin Modéus.

Det egna kapitalet uppgick vid räkenskapsårets slut till 10 155 miljoner kronor. Målvärdet för det egna kapitalet ska, enligt kyrkomötets beslut, uppgå till 10 miljarder kronor med basår 2021 och därefter årligen räknas upp med konsumentprisindex. Målkapitalet skulle därmed ha uppgått till 11 234 miljoner kronor vid utgången av 2022. I och med

att de finansiella tillgångarna redovisas till verkligt värde har börsernas nedgång och den höga inflationen påverkat avkastningen i kapitalförvaltningen, vilket är orsaken till att det egna kapitalet understiger det egna kapitalets målvärde med 1 078 miljoner kronor.

Avsnitten därefter innehåller tabellen *Fem år i sammandrag* med ett antal väsentliga nyckeltal, *Resultaträkning* med jämförelse mellan 2021 och 2022, *Balansräkning* även den med jämförelse mellan 2021 och 2022, *Förändring av eget kapital* som dels specificerar förändringen av eget kapital, dels redovisar förändringen av ändamålsbestämda medel samt innehåller en specifikation av eget kapital i förhållande till målet för det egna kapitalets storlek. Därefter följer kassaflödesanalysen samt de noter som kompletterar eller specificerar poster i ovanstående avsnitt.

Avsnitt 11 *Hållbarhetsnoter* utgör noter till de lagstadgade hållbarhetsupplysningarna i förvaltningsberättelsen. Hållbarhetsnoterna beskriver kyrkostyrelsens styrning av hållbarhetsarbetet, den risk- och väsentlighetanalys som ligger till grund för prioriteringar inom området samt uppföljning, resultat och effekter av detta arbete. Av noten framgår ett antal aspekter kring den nationella nivåns hållbarhetsarbete såsom nyckeltal kring god arbetsmiljö, klimatpåverkan, ansvarsfulla investeringar, hållbara inköp med mera. Ett arbete har även påbörjats för att anpassa både hållbarhetsarbetet och redovisningen av detta till kommande EU-direktiv. Strategier och nyckeltal utvecklas löpande och ytterligare hänvisningar till fördjupningar finns i dokumentet.

Av *revisionsberättelsen* i årsredovisningen framgår att revisorerna har reviderat årsredovisningen vilket omfattar sidorna 32–77 av dokumentet med undantag för sidorna 37 samt 66–77.

Därutöver har revisorerna, enligt gällande regelverk, granskat Svenska kyrkans nationella nivåns hållbarhetsrapport på sidorna 37 samt 66–77 och för denna del bestyrkt att hållbarhetsrapporten är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Revisorernas uppfattning är att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och att den ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av trosamfundets finansiella ställning, finansiella resultat och kassaflöde per den 31 december 2022 samt att förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Revisorerna tillstyrker att kyrkomötet fastställer resultaträkningen och balansräkningen samt att kyrkomötet beviljar kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Utskottets överväganden

Årsredovisningens innehåll

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att fastställa årsredovisningen samt resultaträkning och balansräkning för Svenska kyrkans nationella nivå 2022.
2. Kyrkomötet beslutar att bevilja kyrkostyrelsen ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2022.

Utskottet ansluter sig till kyrkostyrelsens förslag.

Utskottet har som en del av beredningen hållit överläggningar med revisorerna, generalsekreterare och chefer vid kyrkokansliet samt med kyrkostyrelsens arbetsutskott för att få särskilda frågor belysta och fördjupad förståelse för skrivelsen. Utskottet har även tagit del av och beaktat det yttrande som inkommit från samhälls- och kulturutskottet.

Årsredovisningen har under en följd av år genomgått årliga förändringar men är sedan årsredovisning 2021 ett integrerat dokument med både den formella finansiella

rapporten, verksamhetsuppföljning och hållbarhetsrapportering. Utskottet har under en följd av år lyft frågan om mätbara mål och data kring hållbarhet och noterar att viss utveckling sker men i små steg. Den hållbarhetsrapportering som finns är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen vilket även revisorerna rapporterat. Utskottet menar dock att kyrkostyrelsen kan och bör välja att sätta en högre standard kring uppföljning av hållbarhetsarbetet, utöver vad årsredovisningslagen kräver, av sådana områden som kyrkostyrelsen anser bör finnas med i ett långsiktigt perspektiv.

Utskottet noterar att kyrkostyrelsen beskriver några områden där de mål som fastställts inte har uppnåtts. Som exempel kan anges förseningen avseende kyrknätet. Genom de samtal som förts med kyrkostyrelsens arbetsutskott och tjänstepersoner har orsakerna redovisats och utskottet erfar att kyrkostyrelsen gällande dessa frågor har haft små möjligheter att påverka resultatet. Här anser dock utskottet att det av årsredovisningen kortfattat bör framgå vad som orsakar dessa förseningar samt att kyrkostyrelsen i förekommande fall även bör redovisa hur kyrkostyrelsen avser att hantera frågan samt eventuella vidtagna åtgärder eller reviderade tidplaner för exempelvis genomförande.

Genom de samtal som förts med tjänstepersoner erfar utskottet att de prognoser avseende insamlandet till Act Svenska kyrkan glädjande nog följer den budget som lagts och att det påverkansarbete som genomförts fått ett positivt genomslag i insamlingsverksamheten.

Uppsala den 5 oktober 2023

På ekonomiutskottets vägnar

Mats Ludvigsson, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Mats Ludvigsson, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojidkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Magnus Ek, Bengt Kjellgren, David Lång, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Hilikka Andersson, Annika Nyman, Christina Södling, Jan-Hugo Nihlén, David Liljedal, Suzanne Fredborg, Gunilla Eldebro, Agneta Ahlblom, Mats Johannesson och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets yttrande 2023:2

**Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå
2022**

Till ekonomiutskottet

Samhälls- och kulturutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2023:2 Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2022

Utskottet uppskattar kyrkostyrelsens skrivelse och menar att den redovisning som lämnas ger en bra bild av Svenska kyrkans verksamhet. Årsredovisningen redogör på ett bra sätt för omvärldens utmaningar och på vilket sätt arbetet sker för att möta dem.

Utskottet vill särskilt lyfta fram de insatser som beskrivs under målbild 1 om stöd till ett levande församlingliv och noterar att efterfrågan på Svenska kyrkan är stor vad gäller andligt stöd i kriminalvården på anstalter och i häkten, i sjukvården, på skolor och universitet samt på migrationsverkets förvar. Utskottets bild är att Svenska kyrkan långsiktigt behöver rusta såväl kompetenser som en hållbar organisation för att möta de alltmer komplexa utmaningar som samhället står i.

Utskottet vill med anledning av årsredovisningen särskilt understryka vikten av arbetet med

- ◆ Tillgänglighetsarbete – utskottet vill lyfta fram att kyrkomötet i november 2022 antog en översättning av kyrkohandboken del I till svenskt teckenspråk. Ett annat exempel inom tillgänglighetsområdet är den digitala tjänsten Konfasök som hjälper människor att hitta sammanhang för existentiell fördjupning.
- ◆ Samverkan – utskottet vill peka på vikten av samverkan med andra kyrkor, trossamfund och organisationer samt goda relationer med myndigheter och beslutsfattare, inte minst när det gäller arbetet med samordnad krisberedskap inom Svenska kyrkan och en stärkt civil beredskap.
- ◆ Människovärde och andlig utveckling – med anledning av redogörelsen för Svenska kyrkans arbete i sociala medier noterar utskottet att bönen är central. De inlägg som berör människor handlar om det som de oroar sig för i sin vardag, både det som händer i omvärlden och det som sker i det egna livet som stress, ensamhet och ekonomi.

Uppsala den 4 oktober 2023

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Anton Härder, ordförande

Magdalena Widmark, sekreterare

Beslutande: Anton Härder, ordförande, Sofia Rosenquist, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Olle Rydell, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Kerstin Eskhult, Karin Stierna, Anna-Karin Westerlund, Peter Laufer, Britt Fält, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

E 2023:2
Bilaga 1

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mattias Benke, Bodil Wennerström, Signe Wolf, Vakant, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Johan Linnman, Jan Wahn, Jenny Delén, Rodney Engström, Gary Aelius, Margareta Carlsson, Lina Ahl, Christoffer Stavenow och Marja Sandin-Wester.

Biskoparna Fredrik Modéus och Eva Nordung Byström har deltagit i utskottets överläggningar.